

KOMISIJA LIGE ZA SAMOSTOJNO MANDŽURIJO

VOJAŠKO VMEŠAVANJE JAPONSKE V MANDŽURSKO ZADEVO NI BILO V NOBENEM OZIRU UPRAVIČENO

Mir na daljnem Iztoku je odvisen od gospodarskega sodelovanja. — Japonska bo najbrž zavrnila Lyttonovo poročilo. — Komisija ni obdolžila samo Japonske, pač pa tudi Kitajsko. — Pri rešitvi mandžurskega vprašanja je treba vpoštovati tudi Rusijo.

MOSKVA, Rusija, 2. oktobra. — Sovjetski opazovalci vidijo ostali svet na robu propada. — Ligo narodov smatrajo za nesposobno, da bi mogla doseči razorožitev držav in urediti zadevo Mandžurije. Po sovjetskem mnenju je vprašanje glede Mandžurije najvažnejše.

Po mnenju sovjotov je Japonska podivjala ter se je oprijela militarizma kot edini pripomoček proti notranji eksploziji. Na Kitajskem nastopa brezobzirno in pri tem kljubuje Združenim državam, Nemčiji in Italiji ter izziva Francijo in Anglijo.

Razmere v Mandžuriji so zelo težavne in nevarne. Vsaka izjava japonskih diplomatov glede japonskega postopnja v Mandžuriji daje povod ameriški diplomaciji, da izrazi svoje mnenje, ki vsakičkrat najde odmev v Parizu in Londonu.

Po sovjetskem mnenju podpira Francija Japonsko od njenega prvega nastopa v Mandžuriji, ker pričakuje od Japonske, da jo bo podpirala pri njeni politiki na južnem Kitajskem in proti Nemčiji.

V Nemčiji vidijo sovjeti oživiljenje patriotizma, medtem ko postaja gospodarski položaj vedno slabši. Tudi balkanske narode goni slabi gospodarski položaj v družabni preobrat.

Sovjeti se ne zavzemajo več za svetovno revolucijo, ker vedo, da bo prišla sama po naravni poti in za to ni treba nobene propagande. Zato skrbijo sovjeti za to, da obdelajo svoj lastni vrt in dajo zgled uspešne socijalistične države.

ZENEVA, Švica, 2. oktobra. — Danes opoldne je bilo objavljeno poročilo Lyttonove komisije, kateri je naročila Liga narodov, naj preišče razmere v Mandžuriji ter naj skuša dognati, če je do te province upravičena Japonska ali Kitajsko.

Lytton je s svojimi komisarji prepotoval skoro vso Mandžurijo ter precej natančno proučil razmere.

V poročilu je rečeno, da bi bilo najbolje, če bi bila ustanovljena neodvisna mandžurska država, ki bi bila pod kitajsko nadvlado.

Vojaška akcija, ki jo je uvedla Japonska proti Kitajski nikakor ni bila upravičena. Komisija zahteva, naj japonske čete zapuste Mandžurijo ter naj se Japonska in Kitajsko zblížata v gospodarskem oziru.

Skupščina Lige narodov se bo sestala dne 14. novembra ter bo razpravljala o poročilu.

Zastopniki Japonske so že namignili, da se Japonska nikakor ne bo zadovoljila s poročilom.

Značilno je, da Lytton in njegovi tovariši ne dolže samo Japonske vse krivde, pač pa nalagajo precejšnjo odgovornost tudi Kitajski.

Komisarji so ugotovili, da stremi prebivalstvo Mandžurije po neodvisni deželi ter da o samostojni mandžurski državi ni bilo pred 1. septembrom 1931 niti govora. Japonska je brez napovedi vojne zasedla velik del kitajskega ozemlja, dasi ni bila od tega upravičena.

Največja krivda zadane Japonsko, dočim je Kitajsko v toliko kriva, da ni uspešno zatrla protijaponskih bojkotov ter da ni skušala omejiti narodnega sovraštva, ki se je pojavljalo proti Japonski.

Brez sodelovanja Kitajske in Japonske je mir

Roosevelt zahteva socijalno pravičnost

PRIJATELJSTVO MED RUSIJO IN POLJSKO

Poljska je naglo sklenila nenapadno pogodbo z Rusijo. — Bala se je Nemčije. — Trgovina med obema državama se je izboljšala.

Varšava, Poljska, 2. oktobra. Vlak, ki vozi iz Moskve proti zapadu, se vstavi eno uro v Varšavi. Sovjetski zunanji komisar Maksim Litvinov se mnogokrat pelje s tem vlakom, toda le redkokdaj stopi iz vlaka in ne daje časnikarskim poročevalcem nikahil izjav ter sprejme samo zastopnike ruskega poslanstva.

Na svojem zadnjem potu v Ženevo pa je opustil to navado in je izstopil iz vlaka. Okoli njega so stali državniki v visokih cilindrih, je pil čaj v čakalnici in je še celo dovolil, da so ga fotografirali. Naslednje jutro so poljski listi prinesli Litvinovo sliko skupno s poljskim zunanjim ministrom Zaleskim in drugim uradniki zunanjega ministrstva. Zgodilo se je prvič, da je bil ruski državnik oficijelno sprejet v Varšavi in to je bilo tudi prvo Litvinovo potovanje skozi Varšavo, odkar je bila podpisana med Poljsko in Rusijo nenapadna pogodba.

Poljska in Rusija, ki sta se znamenova dolžili, da se pripravljata na vojno, si sedaj izkazujeta veliko prijateljstvo. Poljska dolgo časa ni hotela potrditi te pogodbe, slednjic pa se je vendarle odločila, ne da bi čakala na Francijo.

Zdaj pa se Poljaki zelo trudijo, da bi obnovili trgovsko zvezo z Rusijo. Pred kratkim časom so sovjeti dali velika naročila poljskim jeklarnam Poljska pa je kupila velike množine ruskega tobačka, kožuhovalne in železne rude. Ker Poljaki niso mogli izmenjati ruskega denarja na svetovnem trgu, so se oprijeli drugega načina trgovanja ter plačajo za rusko rudo s poljskimi stroji.

Rusko-poljsko zblížanje se je nedvomno pospešilo zaradi zadnjih dogodkov v Nemčiji.

Zahtova generala Scheicherja po enakosti nemške armade smatrajo Poljaki za maščevalno vojno proti Poljski zaradi poljskega koridora. Zaupanje v Ligo se hladi.

Francosko-romunska zveza se Poljakom ni zdela dovolj močna za njeno varnost proti močnim sosedama, Nemčiji in Rusiji. Poljska se je saj hotela zavaruovati proti nevarnosti na zahodu in je sklenila z Rusijo nenapadno pogodbo. To pogodbo so z veseljem pozdravile vse poljske politične stranke.

Tudi Češka je sedaj s Poljsko v prijaznejših odnosih in Češka se bo zvezala s Poljsko v močno slovansko zvezo proti Nemčiji, ki zadnje čase zopet kaže svoj "Drang nach Osten". 23 milijonov Poljakov in 16 milijonov Čehov tvori 48 milijonov proti 64 milijonom Nemcev.

nemogoč, vpoštovati je pa treba tudi Rusijo, ki ima svoj delež pri kitajski vzhodni železnici.

Poročilo predlaga, naj se vrši pod nadzorstvom Lige narodov konferenco med zastopniki Kitajske in Japonske ter naj se pri tej priliki posveča vso važnost Kelloggovi pogodbi ter pogodbi sklenjeni med devetimi silami.

WASHINGTON, D. C., 2. oktobra. — Zvezna vlada je s poročilom Lyttonove komisije popolnoma zadovoljna, ker je vedno zavzemala stališče, da vojaška akcija Japonske ni bila upravičena.

FRANCIJA SE SKUŠA ZAVAROVATI

Francija bo sklenila z Rusijo nenapadno pogodbo. — Sklenjena bo tudi trgovska pogodba.

Pariz, Francija, 2. oktobra. — Francija in Rusija bosta prihodnji teden skušali obnoviti trgovske zveze s tem, da bosta v Ženevi podpisali nenapadno pogodbo. Pogajanja se vrše že nad eno leto, toda pogodba se je zakasnila, ker sta zaveznici Francije, Poljska in Romunska, odlašali s slično pogodbo.

Pred nekaj tedni je Poljska sklenila nenapadno pogodbo z Rusijo in Romunska jo bo podpisala v nekaj dneh. Romunska se odločila za to pogodbo samo na pritisk ministrskega predsednika Eduarda Herriota.

Pogodba, katero bodo podpisali prihodnji terek francoski in ruski državniki, je slična oni, katero sta sestavila v avgustu leta 1931 poslanik Valerijan Doegalevski in tajnik francoskega zunanjega ministrstva Philip Bertholet.

Pogodba bo določila, da ne bo nobena država napovedala vojne drugi. Ako bi katera tretja država napadla katero drugo državo, bosta Francija in Rusija strogo nevtralni.

Vsaka država se zaveže, da ne bo širila svoje propagande v drugi državi. Francija in Rusija se tudi zavežeta, da ne bosta z drugimi državami sklepali pogodb, po katerih bi bilo zabranjeno Franciji ali Rusiji kupovati ali prodajati blago.

Po pogodbi ni dovoljeno, da bi katera država skušala dobiti nadoblast nad drugo državo, kar je najbrže z ozirom na Bele Ruse ki se v velikem številu nahajajo v Franciji in zaradi kraljeve krone v Gjorgiji in južni Rusiji.

V pogodbi bodo posebne določbe za poravnavo vsakega spora med obema državama.

Pogodba bo sklenjena za dve leti in vsaka država jo mora odpravdati s tem, da eno leto poprej to naznani.

dalno pogodbo. To pogodbo so z veseljem pozdravile vse poljske politične stranke.

Tudi Češka je sedaj s Poljsko v prijaznejših odnosih in Češka se bo zvezala s Poljsko v močno slovansko zvezo proti Nemčiji, ki zadnje čase zopet kaže svoj "Drang nach Osten". 23 milijonov Poljakov in 16 milijonov Čehov tvori 48 milijonov proti 64 milijonom Nemcev.

Najboljša turška politika, Ižo in Tewfik Rušdi beja, je postal v Moskvo, v glavna mesta Perzijske, Bolgarske, Grške in Italije. Uspeh teh poslancev je bil, da je Turčija dobila v Rusiji posojilo v znesku 8 milijonov dolarjev, v Italiji pa 15 milijonov.

Kemal se tudi zelo briga za izobrazbo in po vseh krajih Turčije zidajo šole. 29. oktobra bo turška republika obhajala devetletnico svojega obstanka.

Naročite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

VELIKO DELO TURŠKEGA REFORMATORJA

Ameriški poslanik trdi, da je napravil Kemal več kot Mussolini. — Je najboljši voditelj svojega naroda.

Istanbul, Turčija, 2. oktobra. Ameriški poslanik v Turčiji, general Charles Hitchcock Sherrill, ki pravi, da bo podvojil trgovino Združenih držav s Turčijo, kakor je tudi napravil v Argentini, kjer je bil prej poslanik, izraža največje občudovanje do turškega predsednika Muštafa Kemala. Sherrill pravi, da je Kemal Mussolini in pol.

Ako se strinjate z Mussolinijevim politiko ali ne, nikdo ne more zanikati, da je v teku devetih let, kar je na krmilu vlade, v mnogem oziru izboljšal Italijo. — pravi general Sherrill. — Toda Kemalu je bilo treba napraviti mnogo drugega, kar Mussoliniju ni bilo treba.

Kot George Washington je Mustafa Kemal velik revolucionarni general in je prvi predsednik svoje dežele. In kakor je Washington preselil glavno mesto iz Philadelphije v Washington, tako je preselil Kemal glavno mesto iz Istantula v Ankaru, katero mesto je bilo do sedaj znano pod imenom Angora. Mussoliniju vsega tega ni bilo treba napraviti.

Italijanom tudi ni bilo treba izpremeniti pisave kakor jo je izpremenil Kemal na Turškem.

Do zadnjega časa je bil turški koran pisan v arabskem jeziku, katerega je malokdo razumel; na Kemalovo odredbo je sedaj pisan v turškem jeziku in ga more vsakdo razumeti. Kemal je vzel turškim ženam pajčolan in se morevni sedaj pokazati povsod izven svojega stanovanja. Odpravil je tudi fes ter je ločil vero od države.

Kemal je star okoli 50 let. Je polnokrvni Turček, širokega obraza, visokega čela in izrazitih oči. Na njegovo željo piše sedaj več zgodovinarjev zgodovino turškega naroda in turške države.

Pred kratkim je tudi sklical kongres profesorjev, katerim je naročil, naj očistijo turški jezik. Kemal govori poleg turškega jezika tudi francosko in razume tudi italijansko.

Z vsemi sosednjimi državami je Kemal sklenil pogodbe in Turčija živi v prijateljskih razmerah s svojimi sosedami, vendar pa v okvirju Turčije Kemal ne trpi nobene druge propagande.

Najboljša turška politika, Ižo in Tewfik Rušdi beja, je postal v Moskvo, v glavna mesta Perzijske, Bolgarske, Grške in Italije. Uspeh teh poslancev je bil, da je Turčija dobila v Rusiji posojilo v znesku 8 milijonov dolarjev, v Italiji pa 15 milijonov.

Kemal se tudi zelo briga za izobrazbo in po vseh krajih Turčije zidajo šole. 29. oktobra bo turška republika obhajala devetletnico svojega obstanka.

Naročite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

V DETROITU, MICH., JE ZAKLJUČIL SVOJO VELIKO KAMPANJO

DETROIT, Mich., 2. oktobra. — Danes je imel tukaj svoj zaključni govor demokratski predsedniški kandidat Franklin D. Roosevelt. Vprizoril je veliko kampanjo ter je prevozil vsega skupaj devet tisoč milj. Obiskal je skoro vse zapadne države ter imel dosti govorov in je bil vsepovsod navdušeno sprejet.

Prebivalci Detroita so mu pridili navdušen sprejem. Svoj glavni govor je imel v mornariški orozarni.

Zavzemal se je za socijalno pravičnost ter poudarjal, da je dolžnost dežele skrbeti za nezaposlene, kateri niso po svoji lastni krivdi prišli ob delo in zaslužek.

Pri tem se je sklical na papeževovo encikliko, v kateri je rečeno, da je največja krivica sedanjega časa, ker se je nagromadila večina bogastva in skoro vsa oblast v rokah nekaterih posameznikov.

To je dovedlo do trojnega boja: do boja za diktaturo v gospodarskem življenju, do boja za vladno kontrolo in do boja med vladami.

Govor je zaključil z besedami: — Mi potrebujemo predvsem vodstva. Potrebujemo ljudi, ki so pošteni in mišljenju in delovanju. Predvsem se moramo zavzeti za socijalno pravičnost. To je pot vere, upanja in ljubezni.

VELIKA DEDŠČINA ZA KAZNJENCA

Praga, Čehoslovaška, 2. okt. — Josip Sulko, kaznjeneec v požunski kaznilnici je bil poklican pred guvernerja, ki ga je obvestil, da je podedoval po nekem svojem sodniku na Ogrskem deset milijonov čeških kron. Sulko ni mogel verjeti, ko pa so mu bile pokazane uradne listine, je omedlel, in se zgrudil na tla. Sedeti mora še štiri mesece zaradi goljufije.

OTOK BO PRODAN

Beograd, Jugoslavija, 2. oktobra. — Eden najlepših dalmatinskih otokov, Hvar, na katerem je mnogo kopališč, je naprodaj z vsemi hoteli, kopališči in letovišči. Otok je last Hrvata Jelice, ki si je pridobil v Ameriki veliko bogastvo in je upravi otoka posedel velike vsote, da je mogla postaviti moderne hotele.

Vsled splošne gospodarske krize uprava Hvara ne more plačevati obresti, vsled česar je Jelice se vdeje po strani gore in prebivalci se boje, da se bodo v gorah vtrgali plazovi in jih bodo pokopali. Mnogo jih je pripravljanih, da zapustijo svoje domove.

JEČA ZA POLJUB

Salinas, Cal., 2. oktobra. — Pobiralec kuhinjskih odpadkov Al Myers, ki je star 32 let, se bo spominjal, kdaj je ukradel poljub 19 let staremu dekletu. Sodnik ga je obsodil v ječo na eno leto do 14 let.

BRAZILSKI UPORNIKI OMAGUJEJO

Premirje ni bilo sklenjeno. Vstaja se ruši. — Vojaki dezertirajo. — Podajajo se vladnim četam.

Rio de Jeniro, 2. oktobra. — Brazilsko vlada je naznanila, da so se pogajanja med vladnimi in uporniki zastopniki razbila. Revolucija, ki je na obeh straneh poklicala pod orožje 150,000 mož, se ruši.

Zvezni častniki poročajo, da uporniški vojaki na več frontah zapuščajo svoje vrste in se podajajo zveznim vojakom. Zvezne čete so neovirano prodirale in zavzele Campinas, ki je največje tržišče za kavo v notranjosti države Sao Paulo.

Pri Guarantiera se je podalo 1000 upornikov. Upornikom primanjkuje municije. Pogajanja za premirje, ki so se pričela ob desetih zvečer in so trajala do treh zjutraj, so se razbila, ker so zvezni zastopniki zahtevali, da se sklene stalni mir, medtem ko so uporniki zahtevali, da se samo ustavijo sovražnosti.

Med uporniki so nastali prepiri in prišlo je med njimi do spopadov na ulicah v Sao Paulo. Zaradi premirja sta se tudi sprla voditelja upornikov general Bartolomes Klinger in Pedro Toledo.

POSLEDICE GRŠKEGA POTRESA

Atene, Grška, 2. oktobra. — Potres na polotoku Kalkidice, južno od Soluna, ki se je pričel v pondeljek in se je v presledkih nadaljeval skozi vse teden, je odprl velikansko razpoko 16 milj dolgo in zelo globoko. Z morja je mogoče videti to razpoko, kako se vdeje po strani gore in prebivalci se boje, da se bodo v gorah vtrgali plazovi in jih bodo pokopali. Mnogo jih je pripravljanih, da zapustijo svoje domove.

Število mrtvih na polotoku Kalkidice znaša nad 200, toda pod razvalinami še vedno najdejo več mrtvih in ranjenih. Mrličje je bilo zaradi neprestanih potresnih sunkov težko pokopavati in mnogo mrličev je potres zopet odkril.

Washington, D. C., 2. oktobra. Ameriški Rdeči križ je poslal ameriškem poslaniku \$1000 za pomoč pri potresu.

"Glas Naroda"

Owned and Published by SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (A Corporation)

Frank Sakser, President L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" (Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Table with subscription rates: Za celo leto velja za Ameriko in ... \$7.00, Za New York za celo leto ... \$3.50, etc.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniši nedelj in praznikov. Dopisi brez podpis in osebnosti se ne priobčujejo.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y. Telephone: CHelsea 3-3878

ROOSEVELT IN BONUS

Možje, ki kandidirajo za visoke politične urade, se skušajo izogniti marsikateremu važnemu vprašanju, glede katerega zavzemajo povsem drugo stališče kot pa razne vplivne skupine volilcev.

Z izbranimi in dobro premišljenimi besedami se izogibajo odgovorom ali pa tako dvoumno odgovarjajo, da že vsaj navidez zadovolje vse volilce.

Posebno tekom predsedniške kampanje voditelji strank skrbno pazijo, da bi njeli čimveč glasov za svoje kandidata. Pri tem ravna izredno previdno. Včasih dosežejo svoj namen, večkrat jim pa tudi izpodletijo, kajti na obeh ramenih nositi vodo ni posebno lahko stvar.

Primer za to nudi stališče, ki ga je zavzel demokratski predsedniški kandidat napram vprašanju vojaškega bonusa.

Narod je upravičen izvedeti, kakšnega mnenja je z ozirom na to vprašanje mož, ki se poteza za najvišje mesto v deželi, toda Roosevelt ni dosedaj o tem črnil ni besede.

Njegov republikanski nasprotnik, predsednik Hoover, je z občudovanja vredno odkritosrčnostjo izrazil svoje nasprotstvo proti napadu, ki ga nameravajo vprizoriti veterani na zvezno blagajno in na žep davkoplačevalcev.

Z izjemo Smitha pa demokrate molče. Edwin Smith je izjavil, da bi ne bilo pravično, ako bi le enemu sloju ameriškega prebivalstva pomagali na stroške vsega ameriškega naroda.

Z raznih strani so že pozvali Roosevelta, naj pride z barvo na in naj pove, če mu je več za glasove veteranov ali pa za blagobit dežele.

Dosedaj je vztrajno molčal, dočim je bilo iz njegovega glavnega stana sporočeno, da bo v kratkem povedal, kako se namerava baviti z vprašanjem veteranskega bonusa.

V vseh svojih dosedanjih govorih je poudarjal potrebo splošnega štedenja v zveznem gospodarstvu in drastično zmanjšanje bremen, ki jih morajo prenašati davkoplačevalci. Ako bi bil veteranom bonus sedaj izplačan, bi ne bilo mogoče doseči tega cilja.

Nastane torej vprašanje, če je štednja, ki jo obljublja in priporoča demokratski predsedniški kandidat, le govorniška fraza, ali če bo res nastopil proti zahtevam posebnih sebičnih skupin, ne glede na to, če bo izgubil njihove glasove.

Ako se bo še nadalje obojavil z odgovorom, bo s tem dokazal, da nima poguma izraziti svoje prepričanje. Mož, ki se poteza za najvišje mesto v deželi, pa mora imeti ta pogum.

Iz Slovenije.

Grozen samomor obupanega dekleta.

16. septembra dopoldne se je po vsej dolini Hrastnika razširila vest o tragični smrti 21letne Pepce Savškove, in to posebno zaradi groznega načina njene prostovoljne smrti. Pepca Savškova je bila služkinja v Hofbauerjevi gostilni in je kakor običajno vstala že pred pol 6. uro zjutraj, da pospravi gostilniške lokale. Kakor pripoveduje njena tovarišica, dekla Urška, so je Pepca oblekla v boljše obleko, vzela je črn jopič in črno čepico ter jo je Urška še vprašala, kam je namenjena. Pepca je odgovorila: "Saj pridem se nazaj!" Dekla je mislila, da gre najbrž na vlak in da je namenjena v svoj rojstni kraj v Št. Jurij pod Kumom. Nesrečno deklo pa ni šlo na vlak, temveč pod njega, in sicer blizu postaje.

Po krvavih sledovih se je moral grozen samomor zgoditi takole: Ko je mladenka skočila proti vlakom, so ji koleca zdrobila stopala, na tračnicah so našli prste nog. — potem pa se je tako hudo poškodovana splazila na rob tira in se od tam vrgla čez oporni zid 6 metrov globoko na cesto. Seste je potem skočila preko obcestnega zidu na svysko brežje, od tam pa se je preplazila še precej metrov do Save, kjer jo je v vodi blizu brega opazil mimoidoči železničar Tine Plaznik. Takoj je potegnil deklo na suho, ko pa je videl, da ima ranjene noge, je tekel na postajo po zdravnika. Ni ti na misel mu ni prišlo, da bo nesrečnica skočila še enkrat skočila v vodo. To pa se je zgodilo, še predno je došlo zdravnika. Nesrečnico so opazili neki drugi pasanti sredi reke in predno so mogli kaj ukreniti, so videli, kako so jo zagnili valovi.

Vzroki strašne smrti se niso popolnoma pojasnili, ker ni nesrečno deklo zapustilo nobenih pisem. Dekla Urška je pripovedovala, da je bila Pepca v zadnjem času zelo žalostna in da je večkrat dejala, da mora umreti. Dekla tega govorjenja ni vzela za resno in je mislila, da je Pepca žalostna zaradi tega, ker ima fanta v Franciji in ker mu ne gre tako posreči, da bi se lahko vrnil domov in da bi se poročila. V zadnjem času ji fant tudi ni tolikokrat pisal, kakor poprej. Te dni je sprejela Pepca spet nekdo pismo in je bradko jokala. Od kod je bilo to pismo, ni znano, ker ga je nesrečna mladenka pred svojim obupnim dejanjem najbrže uničila. Pri vsem skrbnem iskanju se niso našli v Savi trupla nesrečne mladenke, ki je bila zaradi svoje pridnosti in dobrosrčnosti zelo priljubljena pri gospodinji in pri sosedih. Nesrečna Pepca je šla v smrt gotovo v največji duševni depresiji.

Smrtna žrtve pijanega nabornika.

Leos 12. julija popoldne so se vračali draženski fantje z nabora

v Trstu proti domu. Vso pot so prepivali in popivali povsod, kjer "Bog roko ven moli". Tako so se našli nujne kapljice hudo čez mero. Med naborniki so bili Jernej Golec, Lovrenc Vidovič in Stefan Hostnik. Vsi trije so se sicer prav dobro razumeli med seboj. Hostnik pa je v vinjenosti postal nekoliko siten in je izpraveval Goleca o nekaterih intimnostih iz njegovega znanja z nekim dekletom. Golec mu je dal za njegovo radovednost nekoliko klofut, ki jih je pa Hostnik čudno mirno prenesel. Pozneje so bili fantje še v nekaterih lokalih, kjer so izpili še nekaj litrov vina in je Hostnik neprestano sitnaril, za kar mu je Golec dajal nadaljne klofute, ki pa Hostnika vsaj navidezno niso mogle spraviti v jezo in zamero. Ko pa sta Golec in Vidovič v mraku zapustila družbo in odšla proti domu, jima je skrivaj sledil Hostnik, ki je na nekem samotnem kraju naskočil Goleca in mu zadal tri rane z nožem. Z enim sunkom mu je prebodel srce, z drugim mu je prerezal prsno mrežo in dvoje reber, tretjič pa ga je zadel v čelo. Jernej Golec se je na mestu zgrudil in takoj izdihnil. Na pomoč mu je priskočil Lovrenc Vidovič, ki ga je po Hostnik tudi napadel z nožem in ga zabodel v levo podleht. Tako je Stefan Hostnik, ki je samski blavec, star 21 let in doma iz Lančove vasi, prišel te dni pred veliki senat mariborskega okrožnega sodišča.

Zločin je priznal in se zagovarja z Golčevim klofutanjem ter strahom pred njim in ostalimi fanti, ki niso več hoteli piti njegovega vina in ki so ga hoteli tepsti. Ni imel namena Goleca usmrtiti, temveč ga je hotel samo malo raniti. Ker pa je Golec nastopil nasilno proti njemu, ga je v silobranu zabodel v prsi. Glede lahke telesne poškodbe Lovrence Vidoviča pa obtoženec zanika vsako krivdo. Senatu je predse-

dal v. s. sv. Lenart, prisedniki so bili v. s. sv. Zemljic in dr. Tombak ter s. o. s. Kolšek in dr. Čemer, državno tožilstvo je zastopal državni tožilec dr. Hojnik, obtožena pa je zagovarjal ex offo dr. Kieser.

Hostnik je bil po kratki, dobro uro trajajoči razpravi obsojen na 8 let in 1 mesec težke ječe ter plačilo pogrebnih stroškov. Sodbo je sprejel in takoj nastopil kazen.

Hostnik je bil po kratki, dobro uro trajajoči razpravi obsojen na 8 let in 1 mesec težke ječe ter plačilo pogrebnih stroškov. Sodbo je sprejel in takoj nastopil kazen.

CENA

DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIŽANA

Angleško-slovensko Berilo

(ENGLISH SLOVENE READER) Slike same \$2.—

Naročite ga pri KNJIGARNI "GLAS NARODA"

216 West 18th Street, New York City

POZIV NAROČNIKOM Vse naročnike, ki se niso odzvali na poslani jim opomine prosimo, da po možnosti takoj poravnajo naročino. Ko mur to začasno ni mogoče, naj nam sporoči. Vsem onim, ki se ne bodo odzvali, bomo primorani vstaviti nadaljno pošiljanje lista. Uprava "Glas Naroda"

doval v. s. sv. Lenart, prisedniki so bili v. s. sv. Zemljic in dr. Tombak ter s. o. s. Kolšek in dr. Čemer, državno tožilstvo je zastopal državni tožilec dr. Hojnik, obtožena pa je zagovarjal ex offo dr. Kieser. Hostnik je bil po kratki, dobro uro trajajoči razpravi obsojen na 8 let in 1 mesec težke ječe ter plačilo pogrebnih stroškov. Sodbo je sprejel in takoj nastopil kazen.

Dopisi.

New York, N. Y. Prosvetno društvo "Bled" bo v nedeljo 16. oktobra priredilo burko "Kranjski Janez" prvič v New Yorku na 62 St. Marks Pl.

Igra je zelo šaljiva, tako da se ho vsakdo mogel dovolj nasmejati. Uljudno vabimo vse rojake, da nas na tej prireditvi obiščejo. "Bled".

South Norwalk, Conn. Ko je dovršil rojak John Pirnat svoje devetindvajseto leto, so mu priredili prijatelji velik surprise party. Bil je zelo prijeten večer, ki bo ostal vsem navzočim še dolgo v spominu.

Za godbo so skrbeli tamburaši iz Stamforda, da ni pijače in jedi manjkalo, mi pa tudi ni treba omenjati.

Med drugimi je bilo opaziti v prijateljski družbi Ogrinčev družino. Premruvovo družino in Sternovo družino, Mr. in Mrs. John Pirnat, Jr., Miss Mary Svetesich, Miss Helen Pirnat, Leo Pirnat, Henry Jerman, John Rogers in dosti drugih.

Priljubljeni rojak John Pirnat

in njegova skrbna boljša polovica nista vedela, kaj bi počela od samega veselja in presenečenja. Želimo mu še mnogo let! Poročevalce. Madrid, Iowa. Tukaj vam pošljem tri dolarje za podaljšanje naročnine za list Glas Naroda, katerega tako zelo rada prebiram. Petnajst let sem že naročena nanj in bi nikakor ne mogla biti brez njega. Za bližajočo se predsedniške volitve vlada veliko zanimanje. Kot se čuje, bo prišel dne 4. oktobra v lovo predsednik Hoover in bo imel v Des Moines velik govor. Prav rad bi pridobil farmerje zase, pa ne vem, kako bo. Po mojem mnenju bi nič ne škodilo, če bi enkrat oddali glasove za socialističnega kandidata. Slabše kot je, ne more biti, boljše je pa lahko. Pozdrav vsem rojakom in rojkinjam, posebno pa Petru Zgagi in mu želim, da bi srečal kako Marjanca, ki bi ga odvedla v zakonski stan. Mary Kerfliker.

Gledališče-Glasba-Kino

PAUL MUNI V "COUNSELLOR AT LAW"

Paul Muni, ki je zapustil New York zgodaj poleti, da završi neko pogodbo v Hollywood, se je zopet pojavil v pondeljek, dne 12. septembra na Broadwayu ter prevzel svojo vlogo kot odvetnik v igri "Counsellor at Law". To je priljubljena igra Elmer Rice-a, katero so lani izvedli vseh iger nadalje igrali na Broadwayu. Ko se je Muni pojavil na odru, ga je občinstvu navdušeno pozdravilo.

Predstava je bila v vseh ozirih prvovrstna. Ploskanja med kritiki in poslušalstvom ni hotelo biti ne konec ne kraja. Poleg Muni-ja nastopajo tudi Jennie Moscovitz kot mati, Malka Korstein kot stara časnikarica, Martin Wolfson kot komunist ter Mary Servoss in cela vrsta drugih odličnih igralcev.

V igri vidimo mladega židovskega odvetnika, sina priseljenih starišev, ki se je dvignil iz revščine na vzhodni strani do velikega vpliva. Navzile svoji odličnosti ostane zvest svojim stari prijateljem, ki mu dosti pomagajo, ko pride v stisko.

Igro smatrajo kot eno najboljših Rice-ovih iger, dočim je Paul Muni v vlogi odvetnika George Simona neprekosljiv. To je velik uspeh za oderskega in filmskega igralca, ki se je tako zelo proslavil v "Scarface".

Peter Zgaga Bratu nekoga duhovnika, ki je vedno pridigoval proti nezmernosti, reče nekdo: — Glej, kako uči tvoj brat, ti pa si vendar največji pijanec! — Tega ne razumeš! — se odreže pijanec, — jaz in moj brat delujeva skupaj. On pridiga in uči proti pijančevanju, jaz sem mu pa — strašni vzgled! * Mož je rekel ženi, s katero se je prepiral: — Ti še toliko nisi vredna, da bi te vrag vzel! — Kaj nisem toliko vredna! — kriči žena in kaže možu pesti. — Torej naj bo! — popravi mož. — vredna si, vredna, da te vrag vzame! * Sugerirati se pravi, koga tako nalagati, da ti verjame. * Mož in žena sta imela sedemnajstletno hčerko, na katero sta pazila kot na punčico v svojem očesu. Oba sta bila zelo moralna, splošno spoštovana in ugledna. Hčerka je začela hrepeneti po svetu in po doživljajih. Toda kakor, ker sta stara dva pazila na vsak njen korak. Pa je dala v časopis oglas, da bi se mlado deklo v svrhu dopisovanja rada seznanila z moškimi srednjih let. Umevno je, da ni navedla svojega naslova, pač pa omenila v oglasu, naj pošiljajo odgovore pod to in številko na poštni urad. Naslednjega dne je šla na pošto vprašati, če je kaj zanjo. En sam odgovor je bil. — Jaz sem mož srednjih let — je bilo tečno v pismu — poročen sem, toda svoje žene sem se naveličal. Prav rad bi imel mlado prijateljico, s katero bi preganjal dolgčas. Dekle se je zdrznilo. Spoznala je namreč pisavo svojega moralnega in uglednega očeta. * Vsi nauki so slabi zaradi tega, ker učitelji navadno ne živijo po njih. * Iz kopalnice se začne čudno praskanje, potem pa krenka kletvica. — Kaj pa je? — se zaopni žena in odpre vrata. — Prokleta britev, danes sploh ne reže! — Ne bodi no smešen, saj vendar tvoje kocine niso trše od linoleja. * Nisi le ustvarjalec, ko delaš, temveč delo ustvarja človeka. * Če ne uslišiš moje prošnje, dušica, se ustrelim. — Dobro, meni kot svetlolaski črna obleka zelo dobro pristaja. * Ko začneš odkrivati dobro v drugih, postaneš tudi sam dober. * Slišal sem zgodbo o starem gojenjskem kovaču, ki je imel vsega skupaj dvaintrideset otrok. Bil je seveda štirikrat poročen in ker je bil precej premožen, se ni nobena predolgo pomišljala, ko jo je zasnuvil. Zadržna njegova žena je bila stara šele petindvajset let, dočim je on že v šestdeseto letel. Slava o kovaču z dvaintridesetimi otroci se je razširila preko vse domovine. Nekeč je prišel v vas tuje in je hotel videti kovača. Pred kovačnico je opazil lepo mlado ženo in jo je vprašal: — Ali stanuje tukaj kovač, ki ima dvaintrideset otrok? — Seveda, — je odvrnila — jaz sem njegova žena. Kar v kovačnico stopite, menda je notri. Toda kovača ni bilo v kovačnici, pač je pa poleg nakovala stal čvrst mladenič in neumljeno udrihal po kosu razbeljenega železa. — Pa menda ja niste vi tisti kovač, ki ima dvaintrideset otrok? — ga je vprašal tuje. Fant se je veselo zarežal in odvrnil: — Seveda nisem. Ne vem, kam je šel. Jaz sem njegov pomočnik.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO ZANE-SLJIVO IN TOČNO KAKOR VAM POKAŽE NA-STOPNI SEZNAM V JUGOSLAVIJO V ITALIJO Dtn 500 \$ 4.— Lir 100 \$ 7.75 Dtn 800 \$ 5.85 Lir 200 \$ 11.40 Dtn 400 \$ 7.50 Lir 300 \$ 16.60 Dtn 500 \$ 9.— Lir 400 \$ 22.— Dtn 1000 \$ 17.50 Lir 500 \$ 27.— Dtn 5000 \$ 85.— Lir 1000 \$ 52.75 Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodite v dinarjih ali lirah dovoljerno še boljše pogoje. IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH Za izplačilo \$ 5.00 morate poslati \$ 5.70 " " \$ 10.00 " " " " \$ 10.90 " " \$ 15.00 " " " " \$ 15.90 " " \$ 20.00 " " " " \$ 21.00 " " \$ 30.00 " " " " \$ 31.10 " " \$ 40.00 " " " " \$ 41.10 " " \$ 50.00 " " " " \$ 51.20 Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih. Najna nakazila izvršujemo po CABLE LETTER za pristojbino 51. METROPOLITAN TRAVEL BUREAU (FRANK SAKSER) 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Udobno Hitro Poceni Lahko danes potuje vsakdo, kdor je dobil potrebna navodila od večšega zastopnika. Da ne boste imeli na potovanju nobenih zaprek, pišite za brezplačna pojasnila na — METROPOLITAN TRAVEL BUREAU 216 West 18th Street New York, N. Y.

Grozdje! Grozdje! KAKOVOST LETOŠNJEGA GROZDJA JE NAJFINEJŠA V ZADNJIH 12 LETIH Cene so najnižje! PIŠITE ALI BRZOJAVITE DANES! WALTER PREDOVICH 717 — 24 STREET SACRAMENTO, CAL.

Mali Oglasi imajo velik uspeh Prepričajte se!

KRATKA DNEVNA ZGODBA

L. H. ROBBINS

NASKAKOVALCI MT. McKINLEYA

V sren Alaske se dviga najvišji vrh Severne Amerike, Mount McKinley...

niso več ujeli. Tisti psi namreč še nikoli niso videli konj in so mislili da so te plavajoče živali losi...

Leta 1906 sta sodnik Wickersham iz Fairbanksa in poezneje dr. Cook poizkušala...

Drugi so se pogrezli v močvirja, jih ali so jih odnesli ledeno mrazu...

PRVIČ ZGREŠILI

Od izvira Yentne sta prof. Parker in Mr. Browne prodirala naprej po dragah...

Ko so videli, da se s severne strani ne bodo mogli doseči vrha...

Videla sta, da so tudi na teh straneh bregovi strmi, polni prepadov in ledenikov...

Prisiljena sta se raziskovalca odločila, da preloži svoj načrt na drugo leto...

Prof. Parker je odjadral domov, slikar Browne pa se je ustavil blizu Cookovega zaliva...

Čez nekaj tednov je na obali šla govornica, da je dr. Cook prišel na vrh Mount McKinleya...

vrh Mount McKinleya. Browne, ki se je šele pred kratkim vrnil iz tistih strašnih divjin...

DRUGI POIZKUS

Čez štiri leta, spomladi 1910, sta profesor Parker in Mr. Browne zopet prišla v Alasko...

V novem, močnem motornem čolnu so šli po široki Susitni navzgor, potem pa krenili v reko Chulitnu...

Okoli njihovega kotora so zelebele trepetlike, jelše in bori...

Tu se je zanje začelo petdeset dni pravega polarnega življenja...

Stene ledenike so se zoževale v žrelo, skozi katero so šli raziskovalci. Preteči snežni plazovi...

Ker Mount McKinley presega vse druge sosednje vrhove, in ker pihajo vanj vlažni vetrovi...

Štirikrat sta vodnika iskala prehod prek teh zmrzlih barijer. Nazadnje sta videla, da si tudi v ti smeri ne moreta obetati uspeha...

Prof. Parker in Mr. Browne sta se odločila za tretji poizkus v februarja 1912. Od daleč sta videla veliki severovzhodni greben...

Prof. Parker in Mr. Browne sta se odločila za tretji poizkus v februarja 1912. Od daleč sta videla veliki severovzhodni greben...

ATILA PREDSTAVLJA NARAVNOST SUROVOST

Atila, ki je vladal srednje Evropa od 433. do 453. leta A. D. je bil poznan kot "Šiba Božja"...

Neupogljivi Atila se je udeležil ene od petnajstih odločilnih bitk v zgodovini, ko se je njegova posadka spoprijela z Rimsko-Gotsko armado...

Leta 453 je Atila naglo smrti umrl drugi večer po nekem banketu, prirejenem na čast in proslavo njegove ženitve...

Atila je predstavljal naravo v svoji surovosti in izražanju kakor tudi v roparski karieri...

Izdelovalci Luckie Strike cigarete vedo, da surovi tobak nima mesta v cigaretah, ker naravna surovost je redkokdaj mila...

To je vzrok zakaj moški in ženske kadilec v vseh krajih Združenih držav in drugih deželah priznajo Luckie Strike kot najmilijše cigarete...

SEZIJSKE BOLEZNI

Z mrazom in vlago si nakoplje mo prav tako bolezn kakor s prekomerno vročino. Rek "prehladi sem se" dokazuje, da se zavedamo splošno neke zveze med vremenom in boleznimi...

Vplivi letne dobe postanejo očitnejši, če opazujemo na zdravem človeku, kako se počuti telesno in duševno rečimo v siver jesenske ali vedrem pomladnem dnevu...

So posebno občutljivi ljudje, ki reagirajo zelo različno na različne vremenske prilike. Takšni ljudje postanejo n. pr. nekaj časa pred nevihto nemirni in razburjeni...

1. Najti sta morala prelaz prek prvega grebena. S tega bi dosegla gornji del ledenika Muldrowa, ki vodi prav do Mount McKinleya...

2. Po tem ledeniku bi se vzpenjala tako visoko kakor mogoče. Spotoma bi morala postavljati štrambe za živila.

3. Z ledenika Muldrowa bi morala preplezati enega zadnjih treh grebenov. Tu bi se utaborila ali pa postavila kar celo vrsto črtorav, odkoder bi slednjic dosegla tako dolgo oblegani in zaželjeni najvišji vrh Mount McKinley.

Naša sta prelaz prek severnega grebena in se ob njegovem vходу utaborila. Od tu so s pasjimi vpregami vlekli živeč in glavnemu le...

VAMPIRJI VELEMESTA ROMAN Spisal EMILE GABORIAU

15

Paul pride do vrat; vizitka: Andre!

Paul potrka in znotraj se zasliši glas: — Notri!

Paul stopi v velik atelje kjer je bilo mnogo slik, načrtov in osnutkov.

Sredi ateljeja s paletami v roki stoji pred platnom mlad mož — Andre sam. Lase je imel pristrižene, pa polno brado. V primeri s Paulom, Andre ni bil lep. Toda njegov obraz je imel na sebi tak izraz, da ga ni bilo mogoče izgubiti iz spomina...

Ko Andre zagleda Paula, odloži paletu in čopič in mu stopi nasproti.

— O, — pravi, — veseli me, da vas zopet vidim. Nikakor si nisem mogel misliti, kaj je postalo iz vas.

Prijazen sprejem nekoliko žali Paula. — Imel sem sto in sto poslov in skrbi —

— In Rose? — ga prekine Andre. — Upam, da mi boste o njej prinesli veselo novice. Ali je še vedno tako lepa?

— Vedno ista, — odgovori Paul. — Toda oprostiti mi morate, da sem tako popolnoma izgubil pridem, da se vam zahvalim in vrnem denar.

— O, kaj bi na kaj takega mislili! Paul pa misli, da ga hoče s temi besedami ponižati. Nikdar ni imel boljše priložnosti, da pokaže svojo nadoblast.

— Žal mi je, — govori Paul, da sem vam tedaj, ko sem potreboval denar, delal kakor neprijetnosti, toda sedaj imam plačo 12.000 frankov na leto.

Mislil je da bo umetnik presenečen, toda samo vpraša:

— In kakšna je vaša služba?

Skoro užaljen odgovori:

— Delam! — ter se zravna.

Njegov glas je bil tako nekam poseben, da se Andre čudi.

— Jaz tudi, — pravi čez nekaj časa; vedno delam.

— Da; toda moja dolžnost je, da se bolj izkažem kot vi, ker nimam nikogar, ki bi se zanimal za mojo bodočnost, niti moj prijatelj; niti pokrovitelj!

Nehvaležni mož je pozabil Mascarota; njegove besede pa vendar-le zanimajo umetnika.

— Zares, — pravi, — ali mislite, da uprava bolnišnice preskrbuje pokrovitelje za najdenčke?

Paul široko odpre oči —

— Kaj! — vsklikne; — ali ste vi —

— Da! In prav nič ne prikrivam, ker nimam nikakega povoda, da bi zardel, četudi je kaj vmes, da bi moral jokati. Vsi moji prijatelji to vedo in zdi se mi zelo čudno, da samo vi ne veste. Jaz sem priprost otrok iz bolnišnice de Vendome. Do dvanaajstega leta sem bil najsrečnejši otrok, kajti moji učitelji so me imeli radi in so se veselili moje nadarjenosti. Podnevi sem delal na vrtu; zvečer pa sem porabil mnogo papirja, kajti že tedaj sem želel postati umetnik.

Paul sedi na divanu in hoče prižgati cigreto. — Prosim, oprostite, da ne bi kadili tukaj, — pravi Andre.

— Paul ga uboga in ga prosi, naj pripoveduje dalje iz svojega življenja.

Nato pripoveduje Andre, da je s svojimi trinajstimi leti šel v Pariz. V neki restavraciji se je sešel z nekim kiparjem in ker ni imel denarja, se je v pogovoru z njim dogovoril, da mu bo pri delu pomagal. Po dnevi je delal, zvečer je hodil v šolo. Ko nečeno je prišel dan, ko je zaslužil do sto frankov na teden; nato pa se je lotil še slikarstva.

Paul si ogleduje slike. Dolgo gleda napol dokončano sliko ženske, ki je zastrta s paj...

colanom. Spomni se, kaj mu je rekla stara žena pri vratih, da prihaja k umetniku žena, in to ni nobena druga, da jo slika. Prosil ga je, naj ne kadi v ateljeju. Najbrže Andre pričakuje damo, da jo bo zopet slikal. Paul se odloči, a počaka, pa če mu Andre dovolji ali ne.

Paul hodi dale po ateljeju in si ogleduje slike Andre opazi na Paulu nek nemir. Ko pride do zagnjene slike na stojalu, stegne Paul roko, da bi odgnil. Andre pa istotako naglo prime za Paulovo roko, rekoče: — Ako zakrivam to sliko, storim zato, ker nočem, da bi jo kdo videl.

— Oprostite, — pravi Paul navidez v šali, v resnici pa z neljubim občutkom nad umetnikovo neprijazno odločnostjo.

— Dobro, — si misli Paul, — svoj obisk bom podaljšal in bom videl original, ako mi ni dovoljeno videti slike.

Brezskrbno in odločno sede v naslonjaču in se ne zmeni za Andreja, ki je nervozno in neprestano gledal na uro. Paul govori dalje in dalje, da bi zmotil Andreja.

Skoro pred svojimi rokami zagleda Paul fotografijo mlade žene. Vzame jo v roko, — O, — reče, — lepa je, zelo lepa!

Andre živo zardi in z veliko silo iztrga iz Paulovih rok sliko ter jo zapre v knjigo.

Ta Andrejev nastop presenetil Paula, ki ostane in se postavi Andreju nasproti. Za minuto si gledata v oči kot dva smrtna sovražnika. Komaj se še poznata.

Andre se prvi zave: — Prosim, oprostite, da pustim ležati okrog svete spomine, ki bi morali biti spravljene; — Redkokdaj sprejemem koga, razum svoje prijatelje, danes pa sem napravil izjemo.

Paul zamahne z roko.

— Verjemite, gospod, nikdar ne bi bil prišel ako me ni klicala dolžnost!

Nato se obrne in gre iz sobe, ter vrata glasno zapre za seboj.

— Dobro! Naj vrag leti s teboj, norec! — mrmlja Andre. — Zahvali se Bogu, da te nisem vrgel skozi okno!

Paul je divjal v jezi na Andreja, ki je tako nesramno z njim postopal. Sovražil ga je iz dna svojega srca.

Paul gre čez cesto in se postavi tako, da vidi hišo, v kateri je stanoval Andre. Čaka dobre pol ure, ko se nenadoma vstavi kočija. Izstopite dve dami; ena mlada in na prvi pogled odlična; druga starejša in najbrže njena služkinja.

Brez obotavljanja stopi Paul bližje in navzlic gostemu pajčolanu spozna v dami njo, katere fotografije ji je Andre izstrgal iz rok.

— O, — pravi Paul, — Še najrajši imam Rose. Tu v dokaz temu grem takoj k njej. Plačali bomo Loupiasa in bomo za vedno pustili za seboj ta umazani hotel du Peron!

NADALJEVANJE SLEDI

Ljubiteljem leposlovja

Cenik knjig vsebuje mnogo lepih romanov slovenskih in tujih pisateljev. Preglejte cenik in v njem boste našli knjigo, ki vas bo zanimala. Cene so zelo zmerne.

Knjigarna "Glas Naroda"

Starodavno zdravilo pomaga proti hrbtoboli. PAIN-EXPELLER

DRUŠTVA KI NAMERAVATE PRIREDITI VESELICE, ZABAVE OGLAŠUJTE "GLAS-NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici. CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

VSAKDANJI KRUH

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

Za Glas Naroda priredil I. H.

19 (Nadaljevanje.)

Krap je ležal mirno kot omamljen. Nož se sveti, luskinje lete. Toda sedaj se zvije kot v krču. Naglo skoči v zrak. V visokem loku skoči z mize na tla in caplja po kuhinji.

Otroci v strahu zakriče. Berta ga zgrabi in ga zopet vrže na mizo. Z nasmehom se okorajši. Zda pa hitro!

Nemirno bije riba. Deček je moral z brisačo držati rep. Ostro nabrusi nož. Luskinja za luskinjo. Velike oči nesrečne živali strme. njena usta zacijajo — in zda, krik otrok, krik Berte; sredi v obraz se Berti vrže riba. Berti odpade nož, njen smeh utihne — o, kako holi!

Izmuzne se ji skozi roke; zopet se premetava po tleh, kriče skale za njo — sem in tja — tukaj, tam — naravnost vstran — zda jo zopet ima, zda je bila pod mizo, zda jo pod stolom, otroci se postavijo v gručo, najmlajši prične jokati.

— Ali boš? — Njen predpasnik je ves umazan. Nič več ne pa-zi nanj. Njene roke nemirne posegajo okrog, nemir se je poloti. Ne-ka posebna razdraženost, jeza do ribe, ki ji je dala toliko dela. Vro-če ji stopi kri v lice, njene ustnice se tresejo.

— Zda je imam! — In imela jo je. Drži jo kot s kleščami. Ši-roko odpre riba usta — tukaj — ali ne izgleda jezno, ali še ne hla-sta po njenih prstih?

— Kaj se grizla boš? — Njeni zobje škrtajo in oči ji žare. — Tebe bom naučila! — Ribó pritisne trdo na stol, poklekne na njo in kriči: — Ali boš? — Jeza ji spači obraz.

Preplašeni zbeže otroci iz kuhinje. Ko gospa stotnikova prihi-ti na otroče kričanje, vidi Berto z rdečim licem sklonjeno nad ri-bo in je še bilo nekaj smeha na njenem obrazu.

Krvavi nož leži na tleh; z obema rokama vleče drob iz ribe, ki še s poslednjimi močmi oteplje okoli sebe.

— Še vedno se brani — ha!
— Te vrste osebe so vedno nevrjetno krute, — pravi gospa stotnikova svojemu možu.

In vendar, kdo je mogel reči, da je bila Berta kruta? Saj si je pustila kaj dopovedati. In vsak teden si je kupila kako knjigo. Nikdar se ni mogla dovolj nabrati o goljufani nedolžnosti revnih deklet, katere so zapeljali bogati ljudje, ter o tajnih grozodejstvih velikega mesta.

Ponoči je ležala v svoji mrzli sobi — skrčeni prsti so komaj držali kljuko — in je brala. Sveča, ki jo je vzela s svečnika v piv-nici, je plapolala v vetru, ki je prihajal skozi špranjo pri oknu. Brala je in brala. Vlažen plesniv vonj se je vlačil skozi nikdar za-kurjeno sobo; tesneje si ovije odejo. Polnoči. Bila je že ena in še več. Konečno vpihne svečo, se strese v prijetnem občutku in se po-krije do brade. Povesti o ljubezni in ubojstvu so jo zazibale v sanje.

Prvega januarja je Berta odpovedala službo. Povedala je zelo ponižno, z obžalovanjem v glasu in obnašanju. Rekla je, da ji je zelo neljubo, da pa čisto jasno čuti, da so štiri vrste stopnic preveč za njene prsi.

Gospa stotnikova je bila presenečena; začudena gleda v sveži, rožnati deklški obraz, čegar oči so polne življenja gledale v svet. In Berta si misli, da bi mogoče bilo dobro, ako je odkrita, za-to reče:

— Milostljiva gospa, ako bi sedaj mogoče ne mogla najti dru-gje službe, bi še nekaj časa ostala, ako bi mi k plači kaj dodali, dok-ler ne najdem kaj boljšega. Po stopnicah izrabim preveč čevljev. Koliko jih raztrgam — toliko ne morem izdati. S sedemdesetimi di-narji — nemogoče.

— To je največ in več ne moremo plačati, — pravi mlada gos-pa hladno. Bila je žalostna. Dolgo stoji pri oknu, držeč za kljuko pri oknu in gleda na zimsko in od dežja mokro ulico ter navzgor na sivo oblačno nebo. Nobene služkinje ni nadzorovala, zaradi nje bi mogla vse na svetu početi, zatisnila ni samo enega, temveč oba očesa. In vendar ni mogla nobene služkinje odbrzditi. Denar! De-nar! Seveda, kdor je mogel plačati osmideset, devetdeset, sto di-narjev, je mogel imeti pridne in zanesljive služkinje.

Gospa je bila tako potrta, da Berta, ki je zopet prišla v sobo, da pogrne mizo, reče v ginjenosti svojega srca:

— Milostljiva gospa, vem za dekle, ki bi hotelo služiti pri mi-lostljivi.

— Tako? — Malo veselejša se obrne stotnikova.

— Moja prijateljica bi rada premenila službo.
Šele večerjati si je Berta pri Mini izposodila tri dinarje in takoj pomisli, kako malo bi Mina vprašala za to posojilo, ako bi ji po-magala iz njene službe. In ali ji gospa stotnikova ne bo tudi hva-ležna, ako ji preskrbi novo služkinjo? Spomnila se bo tega, ko ji bo napisala svoje izpričevalo v poselsko knjižico. In tako hvali svo-jo prijateljico na vse pretege: poštna, pridna, ponižna, gib-ča itd.

— Kje je sedaj v službi?
— V neki restavraciji. — In nato po kratkem molku: — Tam, v Cerkvini ulici, na voglu.

— Kaj, v pivnici? — Obraz gospe stotnikove se raztegne. — Moj Bog, saj vendar ne morem vzeti dekleta iz take okolice!

— Bodite popolnoma pomirjeni, milostljiva gospa, — zatrjuje Berta, — zelo pošteno dekle, je iz tega kraja kot jaz. Imela je pač smolo. Kot nalašč je za milostljivo gospo — velika, močna — saj jo je milostljiva gospa že enkrat videla, tam v kleti pri Režeko-vih.

— Da, da, spominjam se. Toda tako malo za pogled. — Mlada gospa vzdihne. — Ako odpre vrata, ni nikomur podobna.

— Komu pa še naj bo podobna? — se je treslo na Bertinem jeziku. — Toda to pripombo zataji in z zadovoljnim nasmehom po-gleda svojo postavo. — O, kadar bo enkrat v hiši visokorodne gos-pode, milostljiva gospa bo videla — bo takoj vsa drugačna.

Tako se gospa Smoletova odloči, da vzame Mino. Pogodili sta se za petinpetdeset dinarjev, kar se je gospej zdelo dovolj za tako dekle, ki ni predstavljalo ničesar.

Mina je bila vsa srečna; v veselju svojega srca je vedno in vedno objemala Berto. Nikdar ji tega ne bo pozabila! Njene sreče ni niti za trenutek motilo izpričevalo njenega gospodarja, ki je za-pisal v poselsko knjižico: — Lena, počasna, vedno odgovarja, dru-gače poštna.

Berta je sedaj več čepela v Režekovi kleti kot kdaj poprej. Mnogo služb ji je že bilo ponudnih, toda gospa Režkova ji je vse odavetovala. Službe so bile v oddaljenih ulicah in deklet, ki so pri njej mnogo kupovale, ni rada dala kam daleč v službo. Okoli prve-ga se je nekaj našlo. Gospa Režkova je brala v časopisu.

— V gosposko gospodinjstvo, Frankopanska ulica 72, se išče pridna služkinja proti visoki plači!

— Proti visoki plači! — bilo debelo tiskano. Takoj pošlje gospa Režkova Eli k Berti, ki pusti vse, napol pospravljeno kuhinjo, ne-pomito posodo od polneve, otroke same — stotnikovih ni bilo doma.

— steče v svojo sobo in dolgo pregleduje obleke. Katero obleko naj obleče? Da bi saj vedela, kaj imajo radi ljudje v Frankopanski uli-ci 72! Konečno se odloči za priprosto obleko. Sicer jo zebe v tanki obleki, teče čez cesto, toda zavest, kako ji je rožnati obraz dvojno žarel pri belomodri obleki, kako ljubko je mogla predstaviti svojo postavo v tej priprosti obleki, ji je pomagala.

Vsa razvnetja pride nazaj. Najprej je bila pripuščena v spre-jemno sobo, kjer je gospa ležala na divanu v židani obleki in brala knjigo.

Krasni zastori so zagrnjali okna, noga se je pogrezala v de-belo preprogo; slike v širokih, zlatih okvirih so visele po stenah in svetilnikov so se spenjale cvetlice. Povsod razkošni predmeti in pohištva v izobilju. Berta globoko potegne sapo: tako pri stotni-kovih ni bilo. Tukaj je stalo vse tako za sebe: divan, miza, stoli, klavir in majhna okrogla mizica iz mramorja — to je bilo vse. Pre-proga ni niti segla do konca sobe. Vsel obudovanja se je komaj upala premakniti nogo. Toda njena podoba, ki se ji je smejala iz lepo brusenega ogledala, ji je dajala pogum.

Gospa Setnikarjeva je bila vdova po bogatem trgovcu in je ljubila umetnost in z umetnostjo lepoto. Nikdar ni vzela v službo bledolčnih služkinj. Bertina ljubka prikazen ji je bila takoj po volji. To lpeo dekle se je morala vedno oblačiti v roza obleko, z be-lo čepico in z načipkanim predpasnikom. Po nekaj vprašanjih je bila Berta sprejeta v službo, še izpričevala ji skoraj ni bilo treba pokazati, katerega je stotnik na željo svoje žene napisal. Gospa ji obljubi osmideset dinarjev in po četrta leta pet dinarjev več; Berta nato odide.

Na hodniku, kjer je bilo mnogo vrat, jo sreča mlad, eleganten gospod s črnimi lasmi in očmi in z modrikasto senco na gladko obrti-kih licih ter s polno brado. Mimo grede jo pazno pogleda.

(Dalje prihodnjich.)

NASKAKOVALCI MT. MCKINLEYA

(Nadaljevanje s 3. strani.)

deniku Muldrown, široki poti do leya. Tako so mislili. Na koncu Mount McKinleya.

Siroka je bila ta ledena pot, a težavna. Padala je doli z višini kakor v velikanskih smučskih sko-kih. Na enem mestu si moral pre-plezati tisoč čevljev visok rob. Na zadnje sta našla bližje glave lede-nika Muldrown točko, kjer sta lah-ko krenila proč z ledu, in od koder sta prišla na nizko sneženo sedlo ob robu srednjega severo-vzhodnega grebena, ki je bil oster kakor noževa klina. Dlje kdo do z vnožja sedla psi niso mogli več iti. Zveste živali so vlekle sani z živili 11.000 čevljev visoko.

Plezalci so se vrnili po svoji ste-zi h glavnem taborišču po živila. Po desetih strahovitih dneh jim je uspelo, da so jih privlekli na po-lovico poti.

Naradnje so plezali k robu kot-lin pod glavnim vrhom 15.000 čevljev visoko. Zaradi snežnega meteža so viseli do 26. junija na robu gore nad pobočji, ki so strmo padala na tisoče čevljev globoko.

Njihov glavni živček je bila kon-servirana riba in v teh nebotičnih višinah so oboleli za tako hrano. Zato so jo morali opustiti, in o-stale so jim samo še rozine, čoko-lada, sladkor in čaj, s čimer so si hranili moči, da bi premagali tris-veste prodirajoči mraz in tiste stra-šne napore, ki človeka popolnoma izčrpajo. V njihovem šotoru je ponoči kljub temu, da so kurili peč na alkohol, padla temperatura pod ničlo.

Jutri 29. junija je bilo jasno in obetalj so si uspeh. Že ob šestih so se trije plezalci odpravili proti južnemu vrhu. Počasi so hodili in si sekali stopinje v sneg. V višini 18.500 čevljev so se ustavili in raz-gledali. Vsa Alaska je ležala pod njimi in vsa Severna Amerika raz-en majhnega sneženega stožca, prav pred njimi, Mount McKinley! Kakšna krasota! Sreče se jim je širilo. Tam spodaj so ležali divji, strašni kakor britev ostri grebeni in ledeniki, pred katerih so se mu-čili in borili tri teževna leta zato, da bi nazadnje stali tukaj.

V višini 19.000 čevljev so zda-j jasno videli svojo pot k najvišje-mu vrhu. "Dvigal se je," je pri-povedoval Mr. Browne, "nedolžno kakor s snegom pokrit prostor za tenis, in ko smo zrlj nanj, smo s-olajšano režali in vedeli smo, da je naš."

Takrat pa, ko so prekorajčili 20 tisoč čevljev, ko so imeli samo še 450 čevljev do najvišje točke, se je naenkrat stemnilo in zagrnil jih je snežni metež, ki ga je gural vihar 60 milj na uro, tako da niso mogli videti drug drugega.

Sami niso vedeli, kako so v ark-tičnem viharju našli pot nazaj k svojemu šotoru, kjer so ostali do prihodnjega dne. Potem so se drugič odpravili proti vrhu. Niso pa prišli dlje kakor do 19.300 čevl-jev, kjer jih je že ustavil leden dež, ki jim je bil obraz in zapir-al sapo, in v katerem ne bi moglo obstati nobeno živo bitje.

Porabili so svojo pičlo zalogo ži-svojem šotoru, kjer so ostali do skoraj opsedljivo mračno svojega telesa. Modri možje so se obrnili.

Ob ugodnem vremenu, nekaj dni pozneje so počivali v svojem glav-nem taborišču v Jelenjih hribih. Naenkrat je gorovje vse okoli njih zagrmelo in zaškripalo. Tla so bob-nela in se stresala, okroglo gorsko kamenje je planilo iz svojih strug in držalo in ropotalo doli po po-bočju, zemlja je pokala in zijala in izmetaval blato, in gora je na milje daleč strosila svoj stari sneg doli v doline.

Mount McKinley se je poslav-ljal od svojih obiskovalcev. Ko bi z vrnitvijo odlašali samo še dva dni, ko bi še bili na njegovih severo-vzhodnih pobočjih ali na snežnem robu srednjega grebena...

Častitali so si, da so na varnem, proč od gore.

Eno leto je minilo, preden so iz-vedeli, kakšnež in pogum so usli.

T. D.

FRANCOZ V LENINGRADU

Edmond Delage pripoveduje v reviji "De la Marine Marchand", kaj je videl v Leningradu. Videl je seveda marsikaj zanimivega, česar človek v drugih mestih ne vidi. Leningrajsko pristanišče je polno lesa, ki ga nakladajo na ladje vseh narodov. V pristanišču je posebna trgovina, kjer lahko tuje kupuje-jo najrazličnejše spomine. Plačuje se pa v tej trgovini samo v tuji valuti, dolarjih, frankih itd. Ruskega denarja od tujev ne spreje-majo. Delage je prispel v Leni-ngrad z večjo skupino izletnikov, ki jih je privabil v Rusijo "Intur-ist". V Leningradu in vsaka je dobila svojega vodnika. Vodile so jih elegantne dame, ki izbirno ob-vladajo francoščino. Avtomobil, bili stari. Ulice so slabo tlakovane. Po starih, lepih poslopjih, se še zda videti, da je bil Leningrad pre-stolnica velike države.

Splošno lice mesta se je izpre-menilo malo. Skoraj nobene hiše pa ni, ki bi ni imela porušene pro-čelja. Okna so razbita, omet odpa-đa, v okrajih, kjer je prej prebi-vala aristokracija, so okna zdaj ve-činoma brez zastorov. V pred-mestjih so nastali novi delavski kraji, pa tudi tu mnoge hiše raz-padajo. Pred vsako trgovino z ži-vili stoji dolga vrsta ljudi. Slad-korja dobivajo ljudje samo pe 400 gramov mesečno. Francozi niso videli v Leningradu nobenega ko-lesarja, niti zasebnega avtomobila.

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi z velikimi stroški. Mno go jih je, ki so radi sla-bih razmer tako priza-deti, da so nas naprosili, da jih počakamo, zatc naj pa oni, katerim je mogoče, poravnajo na-ročnino točno.

Uprava "G. N."

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU
(FRANK SAKSER)
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.
PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, RE-ZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA PO-TOVANJE

- 4. oktobra: Cnamidain v Havre, Mauritania v Cherbourg
- 5. oktobra: Manhattan v Havre
- 6. oktobra: Dresden v Bremen, Albert Ballin v Hamburg
- 7. oktobra: Olympic v Cherbourg
- 8. oktobra: Paris v Havre, Rex v Genoa, Statendam v Boulogne sur Mer
- 12. oktobra: Europa v Bremen, VULCANIA v Trst, Aquitania v Cherbourg
- 13. oktobra: Hamburg v Hamburg
- 14. oktobra: Majestic v Cherbourg
- 16. oktobra: Lafayette v Havre, Conte Grande v Genoa, Volendam v Boulogne sur Mer
- 18. oktobra: Levantian v Cherbourg in Bremen
- 19. oktobra: Berengaria v Cherbourg
- 20. oktobra: Le de France v Havre, Bremen v Bremen, Deutschland v Hamburg
- 21. oktobra: Honoria v Cherbourg, St. Louis v Hamburg
- 22. oktobra: Augustus v Genoa, Rotterdam v Boulogne sur Mer, Veendam v Boulogne sur Mer
- 27. oktobra: New York v Hamburg, General von Steuben v Bremen
- 29. oktobra: Olympic v Cherbourg
- 30. oktobra: SANTIENA v Trst, Europa v Bremen
- 1. novembra: Roma v Genoa, Manhattan v Havre, Albert Ballin v Cherbourg
- 3. novembra: Dresden v Bremen
- 4. novembra: Majestic v Cherbourg, Fennland v Havre, Statendam v Boulogne sur Mer, Aquitania v Cherbourg
- 5. novembra: Champlain v Havre, Rex v Genoa
- 9. novembra: Des. Roosevelt v Havre, Hamburg v Cherbourg

- 10. novembra: Berlin v Bremen
- 11. novembra: Homerie v Cherbourg, Bremen v Bremen, Paris v Havre
- 12. novembra: Conte Grande v Genoa, Volendam v Boulogne sur Mer
- 15. novembra: Levantian v Cherbourg in Bremen
- 16. novembra: Vulcania v Trst, Deutschland v Cherbourg
- 18. novembra: Olympic v Cherbourg, Europa v Bremen
- 19. novembra: Conte di Savoia v Genoa
- 23. novembra: St. Louis v Cherbourg, Pres. Harding v Havre
- 24. novembra: Gen von Steuben v Bremen
- 25. novembra: Berengaria v Cherbourg
- 26. novembra: Champlain v Havre, Augustus v Genoa, Majestic v Cherbourg
- 29. novembra: Bremen v Bremen
- 30. novembra: New York v Cherbourg, Manhattan v Havre, Statendam v Boulogne sur Mer
- 1. decembra: Rex v Genoa, Stuttgart v Bremen
- 2. decembra: Homerie v Cherbourg
- 6. decembra: Saturnia v Trst
- 7. decembra: Europa v Bremen, Pres. Roosevelt v Havre
- 8. decembra: Berlin v Bremen
- 9. decembra: PARIS (BOŽIČNI IZLET) Havre, Albert Ballin v Cherbourg, Olympic v Cherbourg
- 10. decembra: Roma v Genoa
- 13. decembra: Hamburg v Cherbourg
- 14. decembra: Majestic v Cherbourg, Berengaria v Cherbourg
- 15. decembra: Conte di Savoia v Genoa, Bremen
- 21. decembra: Pres. Harding v Havre, Deutschland v Cherbourg
- 22. decembra: Dresden v Bremen
- 23. decembra: Champlain v Havre, Homerie v Cherbourg
- 27. decembra: Europa v Bremen
- 28. decembra: New York v Cherbourg, Manhattan v Havre
- 30. decembra: Olympic v Cherbourg

V JUGOSLAVIJO
Preko Havre
Na Hitrem Ekspresnem Parniku
PARIS
8. OKTOBRA
11. Novembra — 9. Decembra
LAFAYETTE
15. Oktobra
ILE DE FRANCE
20. Oktobra
NIZKE CENE DO VSEH DELOV JUGOSLAVIJE
Za pojasnila in potne liste vprašajte naše pooblaščen agente

V JUGOSLAVIJO
Preko Bremena
Z NAJHITREJŠIMI PARNIKI, KAR JIH PLUJE
BREMEN EUROPA
Poseben vlak ob parniku v Bremenhavnu jamči najbolj pri-pravno potovanje v Ljubljano. Pojasnila da katerikoli agent ali 57 BROADWAY, NEW YORK
NORTH GERMAN LLOYD

VSE LINIJE IN PARNIKE
zastopa
LEO ZAKRAJŠEK
General Travel Service, Inc.
1359 Second Ave., New York, N. Y.
Pišite po naš brezplačni vozni red za vse najboljše parnike.

Vsakourstne KNJIGE
POUČNE KNJIGE
POVESTI in ROMANI
SPISE ZA MLADINO
se dobi pri
"GLAS NARODA"
216 W. 18th Street New York, N. Y.
POPOLEN CENIK JE PRIOBČEN
V TEM LISTU VSAKI TEDEN